

Ans Kirke

Grønbæk Sogn, Viborg Stift

ANS KIRKE

Ans kirke bærer præg af at være en nyere kirke. Godt nok er den øst/vest vendt som de gamle landsbykirker. Men med kor og apsis mod vest, våbenhus mod øst og tårn mod nord holder alle sammenligninger op.

Det nuværende kirkeskib blev opført som missionshus i 1935 med henblik på senere kirkebyggeri. Omkring missionshuset

blev anlagt en kirkegård. Den første begravelse fandt sted i 1948. Der blev holdt en månedlig gudstjeneste i missionshuset, indtil ombygningen kom i gang.

Først blev der bygget tårn. Det er tilføjet kirkeskibet på en plads, hvor det kan ses uanset fra hvilken side, man kommer til byen. Tårnet er forsynet med en kobberbeklædt løgformet kuppel med vejrhane i toppen.

I 1957 påbegyndtes byggeriet af kor og apsis. Året efter var kirkebyggeriet færdiggjort, og kirken blev indviet 1. søndag i advent 1958.

KIRKENS INDRE

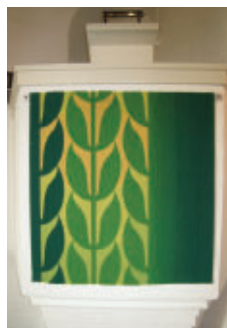
KIRKERUMMET

Når man fra det lidt dunkle våbenhus kommer ind i kirken, mødes man af et lyst og venligt rum - kun med få udsmykninger.

I de to gotiskprægede arkadebuer er der i hver side to vinduespar udført i samme stil. En lignende bue danner en

port til kor og apsis. Både våbenhus, pulpitur og skib har bjælkeloft.

Prædikestolen er oprindeligt opført i gule mursten, men blev med smukt resultat malet

hvid i forbindelse med anskaffelse af antependier. På pulpituret bag orgelet

findes omkring 35 siddepladser. I alt har kirken omkring 200 siddepladser.

På væggen ved indgangsdøren er indmuret en sandstenstavle, der bærer følgende indskrift: "Til Minde om Christian Jessen og Hustru Doris Jessen f. Eye, som var Præstefolk her fra 1885 til 1907, er dette Hus bygget i 1935 af Menighederne i Grønbæk og Svostrup, af venner i omliggende sogne, samt af Præsteparrets Børn". Svostrup er nævnt, fordi Grønbæk og Svostrup sogne hørte sammen indtil en pastoratsomlægning i 1937.

Oprindeligt var kirken kun oplyst af lampetter i siderne. For skænkede midler indkøbtes i 1968 tre lysekroer, to til skibet og en til koret.

KOR OG APSIS

Naturligt søger øjet altid mod alteret, når man træder ind i en kirke. I Ans kan det næsten ikke undgås. Her falder blikket straks på den farverige mosaikrude bag kirkens alter, hvor den virker som altertavle. Den er udført af kunstneren Johs. Bach, København. Motivet er Jesus med de tolv apostle samlet om nad-

verbordet skærtorsdag aften.

ALTER

Oprindeligt var det meningen, at alteret skulle opføres i munkesten. Menighedsrådet havde fået en gave i form af et læs munkesten fra et nedrevet hus. Det viste sig, at murene dér havde skjult gamle svære munkesten, sikkert stammende fra middelalderen. Uden tvivl kom de fra Alling Kloster. For 150 år siden var der endnu i ruinerne klostermure op i mandshøjde. Hvad der skete vides ikke, men alteret blev i stedet opført i Cota sandsten. Samme materiale er også anvendt til døbefontens sokkel.

De to store lysestager på alteret blev skænket ved kirkens indvielse af Anna Jessen, enke efter tidl. sognepræst Olaf Jessen. Den syvarmede blev skænket i 1972. Sidstnævnte er lavest på midten. Derved fremhæves mosaikruden i apsisbuen .

Alterkalk, alterdisk, oblatæske og de hellige bøger blev skænket ved kirkens indvielse af Ans Borgerforening og private.

DØBEFONT

I Grønbæk kirke, den gamle sognekirke, står døbefonten altid fyldt med vand. På et tidspunkt i historien har der, som i de fleste gamle kirker, været et dåbsfad i døbefonten. Fadet i døbefonten er fjernet i Grønbæk kirke, og da det var overflødiggjort her, blev det skænket som dåbsfad til Ans kirke.

Fadet er af messing og viser i bunden en fremstilling af syndefaldet med Adam og Eva under kundskabens træ. I fadets kant er hele vejen rundt afbildet springende hjorte som en illustration til Salme 42: "Som hjorten skriger efter rindende vand, således tørster min

sjæl efter dig, o Gud". Dåbsfadet er den ældste genstand i kirken. Det er fra ca. 1575 og stammer fra sydtyskland. Dåbskanden i messing er skænket af søndagsskolebørnene.

INVENTAR

I skibets højre side hænger et Kristus-krucifix udskåret i træ af snedker Ejner Jørgensen, tidligere Ans. Krucifixet er i eg og udskåret af en gammel mølleaksel fra den nedlagte Skævlund mølle. Af samme håndværksmester er også den smukt udskårne præstestol i koret samt seks stole, der tillige er placeret i koret.

Knæfaldets smedearbejde er udført af smed Kr. Erhardtzen. Læderpolstring på stole og knæfald er af Victor Knudsen.

ORGEL

Orglet, der pryder Ans kirkes pulpitur mod kirkerummet er fra 1993. Det er bygget af orgelfirmaet Marcusen og Søn. Det har 20 stemmer, to manualer, pedal, samt div. koblinger og

trimulant. Orglet omfatter ca. 900 piber anbragt i et hovedværk og i et svelleværk samt tre stemmer i pedal. Orglet, der erstattede et udtjent orgel fra Jydsk Orgelbyggeri, giver organisten mange muligheder og er særdeles velegnet til koncerter.

MESSEHAGLER

Tanken om anskaffelse af nye messehagler kom til udførelse i 2001, hvor man 1. søndag i advent kunne tage den første af i alt fire messehagler i brug. Fire år senere var den sidste messehagel og dertil svarende antependier på prædikestolen leveret og taget i brug pinsedag. I samråd med menighedsrådet er arbejdet udført af kunstnerparret Inge-Lise og Flemming Bau.

Messehagler og antependiers grundfarve relaterer til kirkeårets farver. Violet til advents- og fastetiden, gylden til jule- og påsketiden, grøn til Hellig tre Konger- og trinitatistiden og rød til 2. juledag og pinsetiden.

KIRKENS YDRE

TÅRN

Oprindeligt bestod det, der nu er kirke, kun af selve "hovedbygningen", dvs. skibet. Da kirkegården for længst var taget i brug, savnedes et kapel. Således blev det første byggeri til den kommende kirke et tårn indeholdende kapel og mellembygning opført i 1954. Tårnet, hvis mure næsten er én meter tykke i bunden, er opført i røde mursten og hvidkalket.

I ydermuren er imellem nye sten indmuret brugte sten fra den da nylig nedbrudte brugsforening, der lå på hjørnet af Vestre Langgade og Søgade. Tårnet har otte glasmuller og er tækket med kobber. Løgekuplen og spiret er ligeledes beklædt med

kobber. Den prydes øverst med en vejrhane. Over de små ruder i tårnet ligger fire overliggere. De tre stammer fra Grønbæk kirke, hvis små vinduer mod syd omkring 1875 blev udskiftet med de nuværende. De to blev fundet i kirkegårdsdiget i Grønbæk, én var havnet på "Vandstedgård", og den fjerde kommer fra haven på "Allingskovgård". Den stammer uden tvivl oprindeligt fra Alling Kloster.

I 1955 blev en klokke indkøbt til en pris af 9718 kr. Den blev taget i brug 1. søndag i advent. Klokken bærer følgende inskription: *"Gud gav mig malmens stærke mæle at samle folk om livets ord, om døbefont og nadverbord"*.

En arv fra et dødsbo gjorde det muligt at anskaffe kirkeuret, som nu smykker kirken. Urskive og visere er tegnet af Lone Schmidt, Århus og fremstillet i kobber med visere belagt med bladguld. Den store viser er formet som en lille båd med mast, et billede på tidens hav, og den lille viser, en cirkel, som et billede på evigheden. Når uret viser tolv, danner viserne en gylden miniatureudgave af kirkens spir, (som peger mod himlen). Uret blev installeret og sat i gang i sommeren 1976.

KOR OG APSIS

Da man i 1957 omsider fik tilladelse til at gå i gang med at fuldføre kirkebyggeriet i Ans, hentede arkitekten uden tvivl inspiration i den gamle sognekirke i Grønbæk. Modsat de gamle landsbykirker blev kor og apsis dog her placeret mod vest. Men såvel i Grønbæk kirke som i Ans kirke er alteret uden decideret altertavle. I Grønbæk kirke udgør freskomalerierne altertavle, i Ans kirke en glasmosaik. Udvendig på apsis danner

fire arkadesøjler en slående lighed med Grønback kirkes fire fritstående søjler. Den gamle sognekirke har lagt ide til den nye.

For tegninger til byggeriet stod arkitekt H. Chr. Rasmussen, Kolding. Murerarbejdet til tårn, kor og apsis er udført af murermester Vilhelm Nielsen og tømrer- og snedkerarbejdet af henholdsvis tømrermester Jens Kirkegaard og snedkermester Edvard Pedersen.

KIRKEGÅRDEN

I 1945 blev der erhvervet jord til en kirkegård. Jorden blev til dels købt og skænket. Første del blev anlagt i 1946, og indvielsen fandt sted d. 24. november samme år. Kirkegården havde da plads til ca. 350 kistebegravelser.

Syd for kirken blev der rejst en klokkestabel. Af Funder menighedsråd havde man midlertidigt lånt en klokke, indtil kirken fik sin egen.

Kirkegården er udvidet flere gange og mere jord er indkøbt. I 1973 blev end-

nu et afsnit taget i brug, så der nu i alt var plads til 900 kistebegravelser og et anlæg til fællesgravplads.

I 2005 blev kirkegården udvidet igen. Det nye afsnit på Ans kirkegård er udformet som en ellipse. Ellipsen brydes af en sti, der udgår fra kirken hele vejen igennem det gamle afsnit. En anden sti går på tværs og bryder formen på et andet led. Det danner et kors.

Fra kirken går der således med forkyndelsen af budskabet om den korsfæstede, men opstandne Kristus en melding ud på kirkegården. Dødens cirkel er brudt. Vi tror på den opstandne og på en opstandelse, - ikke på en evig livsvandring inden for en livscyklus uden ende.

Det nye kirkegårdsafsnit giver muligheder for nye begravelsesformer på Ans kirkegård, - en tiltrængt fornyelse i pagt med folks ønsker om en anden kirkegårds kultur.

Denne folder er udarbejdet i 2008 af Grønbæk Sogns Menighedsråd.
Redaktionskomite: Niels Peter Pedersen, Erik Moeslund og Knud Ove Mandrup.
www.Groenbaekkirke.dk